

"Modă ca artă
Roberto Capucci"

Muzeul Nordic (Nordiska Museet) din Stockholm prezintă în perioada 23 octombrie 2001 - 6 ianuarie 2002 o selecțiune de rochii din mătase brodată, plisată și drapată, prezentate cu acces liber în holul cel mare al muzeului, opere artistice multicolore ale creatorului de modă italian Roberto Capucci.

Muzeul Nordic a achiziționat încă de la fondarea sa în 1872 obiecte de îmbrăcăminte provenind de la toate clasele sociale, în colecția sa aflându-se atât costume populare cât și unele dintre cele mai exclusive piese de modă de înaltă clasă. Expoziția permanentă de bază a muzeului intitulată Modă denotă că Suedia a avut contacte intime cu marile case de modă pariziene, inspirația în acest domeniu venind istoricește de la Paris, deși în ultimul timp privirile se îndreaptă tot mai mult și către Italia. Astăzi, moda este o preocupare comună tuturor, fie că este vorba despre îmbrăcăminte de lux sau de cea de stradă de toate zilele. Moda actuală tinde să devină universal globală și similară, din ea desprinzându-se creatorii de îmbrăcăminte cu forme de exprimare deosebite, dacă nu uneori chiar stranii. Actuala expoziție temporară de la Muzeul Nordic prezintă tocmai un asemenea creator de ceea ce aș numi "obiecte de artă portabilă ca îmbrăcăminte", ale cărei forme, culori și conformare se deosebesc de ceea ce publicul se așteaptă să întâlnească la ceea ce se numește "modă" și "îmbrăcăminte".

Rochie din tafta de mătase în 84 de culori, în formă de cochilie dublă, creată cu ocazia aniversării a 50 de ani de modă italiană în anul 2001.

Foto: Fiorenzo Niccoli / © Archivio G.B. Giorgini și Cassa di Risparmio di Firenze.

Limbajul formal al lui Roberto Capucci este mult influențat de formele naturale sau cunoscute din istorie. Atitudinea sa de lucru este cea artistică creatoare a sculptorului ce modelează forma elaborată din materialul său de lucru, în acest caz țesăturile din mătase. Recunoaștem în produsele sale elemente de ghirlande vegetale, aripi de fluturi, elemente decorative din Renașterea italiană sau din epoca Barocului, precum și soluționări formale ce-și au locul în design-ul modern. Forma, culoarea și

EVENIMENTE CULTURALE DIN STOCKHOLM

de arh. Octavian Ciupitu

materialul sunt coordonate și puse în operă minuțios, rochiile sale fiind exemple deosebite de perfecțiune artizanală în ceea ce privește tehnica executării lor. Roberto Capucci s-a născut în Roma la 2 decembrie 1930. După studiile efectuate la un liceu de artă, a studiat la Academia de Arte. După efectuarea studiilor, își începe cariera ca realizator de modă, deschizând în 1950 un atelier pe via Sistina din Roma. Deja anul următor este invitat să-și prezinte colecția de modă la Florența, unde creațiile sale au deșteptat un mare interes și au stârnit o mare valvă, el devenind deja atunci unul dintre marile nume ale modei italiene postbelice. La acest debut a fost considerat ca un fel de "copil minune" și a fost tratat de către presa internațională ca unul dintre cei mai de seamă creatorii de modă din Italia. În 1955 își mută atelierul în via Gregoriana din Roma. Aici, Capucci dezvoltă un stil propriu, cunoscut pe la sfârșitul anilor '50 sub numele de "stil cutie", pe care îl dezvoltă și perfecționează cu timpul. El nu s-a preocupat de tendințele modei comerciale, ci a dat naștere la idei proprii, pe care le-a urmat de-a lungul anilor și deceniilor. La începutul anilor '60 a deschis un atelier la Paris, unde s-a bucurat imediat de laudele presei franceze, fiind totodată și primul italian care dă numele său unui parfum. S-a reîntors la Roma în 1968, unde își are de atunci activitatea sa de bază. La începutul anilor '70 începe să colaboreze cu regizorul de film Pier Paolo Pasolini, pentru al cărui film Teorema a și creat costumele. De la începutul anilor '80 se concentrează pe crearea de haine pentru expoziții, dar a realizat și costume pentru filme și opere. Multe dintre creațiile sale de acest gen sunt expuse permanent la muzee din Europa, ca Palazzo Pitti din Florența, Muzeul Fortuny din Veneția sau Muzeul Victoria și Albert din Londra.

Tot de la începutul anilor '80, Roberto Capucci s-a retras din lumea instituționalizată a modei și a făcut cunoscut că se gândește ca de atunci încolo să creeze doar o colecție de modă pe an și să o prezinte de fiecare dată într-un alt oraș, iar fiecare colecție să aibe caracterul unei expoziții de artă. Astfel, colecțiile sale au fost de atunci prezentate după cum urmează: în 1982, în Palazzo Visconti din Milano; în 1983, la Sumitomo Corporation din Tokyo; în 1984, la ambasada italiană din Paris; în 1985, la National Guard Armory din New York; în 1989, la Palazzo Venezia din Roma; în 1992, la Schauspielhaus din Berlin; în 1994, la castelul Schönbrunn din Viena; iar în anul 2000, la Roma.

Roberto Capucci a devenit membru de onoare al Kunstlerhaus din Viena în 1991, membru al Academiei de Arte Brera din Milano în 1994, iar în 1995 a fost numit profesor de onoare al Universității de textile și îmbrăcăminte din Pekin.

Capucci a avut și expoziții personale de haine mai peste tot în lume, cel mai adesea în palate și castele. A avut expoziții personale cu caracter de expoziții de artă în 1990 la Palazzo Strozzi din Florența sub titlul Roberto Capucci, l'Arte della Moda - Volume, Colore, Metodo unde a expus 188 de rochii din colecțiile sale din anii 1950-90, expoziție reluată câteva luni mai târziu la Stadtmuseum din München cu doar 150 de rochii din aceleași colecții; în 1990-91 la Kunsthistorisches Museum din Viena cu 80 de rochii din colecțiile sale din anii 1950-90, în compania a 80 de costume festive din secolul XV și 15 costume din secolul XVIII aflate în colecțiile proprii ale muzeului; în 1994 la castelul Schönbrunn din Viena, cu desene din colecțiile sale istorice și desene ale unor rochii care nu au fost realizate

niciodată; în 1996 la Palazzo della Pilota din Parma sub titlul Roberto Capucci al Teatro Farnese - In difesa della bellezza, unde a expus 153 de rochii din perioada 1950-90, împreună cu desene de ale lui pentru rochii, realizate sau nu; în 1999 la Palazzo dei Priori din Viterbo, cu 22 de rochii-sculpturi; în anul 2000 la galeria de la Palazzo Colonna din Roma, cu 70 de rochii-sculpturi, iar câteva luni mai târziu la castelul Chambord din Franța, cu 62 de rochii-sculpturi; și, în sfârșit, la începutul acestui an la Arsenalul din Veneția, sub titlul Roberto Capucci - creativitate al di là del tempo (Roberto Capucci - creativitate dincolo de timp), unde a prezentat costume din colecțiile sale într-un mediu multimedial. A mai participat în plus la un mare număr de expoziții colective în multe țări din lume.

La expoziția de la Muzeul Nordic sunt expuse 62 de rochii, marea lor majoritate fiind rochii-sculpturi, și 4 rochii de mireasă. Exponatul cel mai timpuriu îl constituie zece fuste suprapuse din tafta de mătase de culoare roșu de coral, datat din 1956 la Florența, cea mai recentă fiind rochia din tafta de mătase în 84 de culori în formă de cochilie dublă din 2001. Dintre foarte puținele rochii purtabile se remarcă cea creată pentru Rita Levi Montalcini, laureata Premiului Nobel pentru Medicină sau Fiziologie din 1986, cu ocazia înmânării premiului la Stockholm în același an. Majoritatea covârșitoare a exponatelor o constituie rochiile-sculpturi, create mai degrabă ca opere de artă decât pentru a fi purtate. Menționăm mai sus că forma, culoarea și materialul sunt coordonate și puse în operă minuțios, rochiile sale fiind exemple deosebite de perfecțiune artizanală în ceea ce privește tehnica executării lor. Ceea ce se pare că nu prea interesează artistul este însă corpul uman și contextul social în care se află acesta și îmbrăcăminte respectivă. Devenită sculptură, rochia astfel creată nici nu mai are nevoie de corpul uman pentru a avea o justificare a existenței sale, fiind din acest punct de vedere inutilă, ca de altfel și arta plastică însăși. Dacă în mod obișnuit tratăm îmbrăcăminte ca un mijloc în realizarea unui scop și am putea accepta că uneori "scopul scuză mijloacele", în cazul lui Roberto Capucci "mijloacele" devin un scop în sine, la care este destul de greu de găsit vreă scuză. Dar, ca și în cazul unei opere de artă oarecare, de care nu ai avut nevoie până nu ai văzut-o, și creația lui Roberto Capucci, după ce ai cunoscut-o, te face să te întrebi cum de ai putut trăi până acum fără de ea.

"Fernando Botero"

În perioada de la 29 septembrie 2001 la 13 ianuarie 2002 are loc la Muzeul de Artă Modernă (Moderna Museet) din Stockholm o expoziție consacrată artei picturului columbian Fernando Botero.

Picturile lui Botero sunt prezentate cu această ocazie pentru prima dată în Suedia. Expoziția de față, realizată prin colaborarea directă între David Elliott, directorul Muzeului de Artă Modernă din Stockholm, și pictorul însuși, după prezentarea ei la Stockholm, va pleca în turneu la mai multe muzee de artă din S.U.A.

Fernando Botero s-a născut la 19 aprilie 1932 în Columbia, în orașul Medellín, centru industrial și comercial în departamentul Antioquia din zona muntoasă a Anzilor columbieni. Tatăl său, David Botero (1895-1936) era negustor ambulant și-și transporta desagiile pe măgari pentru a ajunge în locuri greu accesibile în alt fel. Mama sa, Flora Angulo de Botero (1898-1972), provenea, ca și tatăl,